

De weg naar een X in het paspoort

Voor het verkrijgen van een X in het paspoort voor **non-binaire personen**¹ is een wijziging van de **geboorteakte** vereist.² Een wijziging van de genderaanduiding zoals opgenomen in de geboorteakte kan (voorlopig) alleen via de **rechter** worden verkregen en daarvoor moet een **advocaat** worden ingeschakeld.³ Een procedure kan enige tijd in beslag nemen van twee, drie maanden tot zelfs vijf of zes maanden, afhankelijk van het verloop van de procedure. Dit verschilt per persoon en per rechtbank.

Hieronder wordt kort weergegeven (i) hoe de procedure bij de rechter eruitziet en (ii) welke documenten moeten worden verstrekt aan de rechter.⁴

Procedure bij de rechter

1. Om een wijziging van de geboorteakte te verkrijgen, moet een advocaat een zogenaamd **verzoekschrift**⁵ indienen bij de bevoegde rechter.⁶

2. Na indiening van het verzoekschrift krijgen belanghebbenden de mogelijkheid om te reageren. Belanghebbenden zijn in het geval van een wijziging van de geboorteakte de **ambtenaar van de burgerlijke stand** van de betreffende gemeente en/of de **officier van justitie**.

3. De rechter kan vervolgens **wel of niet een mondelinge behandeling ter rechtszitting** plannen. Met andere woorden: de mogelijkheid bestaat dat de rechter het verzoek tijdens een zitting wil behandelen, waarna een uitspraak wordt gedaan. De rechter kan ook schriftelijk op het verzoek beslissen en de rechtszitting achterwege laten.

4. **Let op:** wanneer de rechter bepaalt dat de ambtenaar van de burgerlijke stand de geboorteakte moet aanpassen, geldt nog een **'wachttijd' van drie maanden** na de uitspraak. Na deze drie maanden zal de ambtenaar van de burgerlijke stand de uitspraak ontvangen en mag die vervolgens de wijziging in de geboorteakte doorvoeren.

5. Zodra de wijziging in de geboorteakte is doorgevoerd, kunt u een nieuw paspoort aanvragen waar de vermelding X bij het geslacht zal staan.

Welke documenten zijn er nodig?

Voor het verzoek aan de rechter zijn de volgende documenten vereist:

1. Afschrift geboorteakte: het afschrift van de geboorteakte kan worden opgevraagd bij de gemeente waar de geboorteakte is opgemaakt. Voor de aanvraag van het afschrift is een geldig identiteitsbewijs nodig.⁷
2. Kopie paspoort.
3. Eigen verklaring over de non-binaire genderbeleving.
4. (Eventueel) deskundigenverklaring.⁸

¹ Voor informatie over intersekse verwijzen wij graag naar www.seksediversiteit.nl.

² De wet kent nog geen regeling voor deze wijziging voor non-binaire personen. Hoewel deze artikelen daar niet voor in het leven zijn geroepen, neemt dit document voor het bewerkstelligen van deze wijziging artikel 1:24 jo. 1:19d BW tot uitgangspunt. Er zijn ook andere grondslagen denkbaar die tevens kunnen worden ingeroepen voor het verkrijgen van een X, maar dat valt buiten het bestek van deze fact sheet.

³ Er zijn verschillende voorbeelden van rechterlijke uitspraken waarin een verzoek om wijziging is toegewezen: ECLI:NL:RBLIM:2018:4931, ECLI:NL:RBNNE:2019:3437, ECLI:NL:RBMNE:2020:522, ECLI:NL:RBGEL:2021:325 en ECLI:NL:RBAMS:2021:3732.

⁴ Deze fact sheet is gebaseerd op de wet en eventuele uitzonderingen zijn hierin niet betrokken.

⁵ Als bijlage is een voorbeeld van een verzoekschrift toegevoegd.

⁶ Er zijn 11 rechtbanken in Nederland met elk een eigen werkgebied (arrondissement). Om te bepalen welke rechter bevoegd is om te beslissen op het verzoek, moet worden gekeken naar de gemeente waar de geboorteakte is ingeschreven. De bevoegde rechter is de rechter binnen wiens werkgebied deze gemeente valt. Bij deze rechter moet het verzoekschrift worden ingediend.

⁷ Er kunnen kosten worden verbonden aan deze aanvraag.

⁸ Op dit moment is onduidelijk of een deskundigenverklaring daadwerkelijk is vereist. De wet regelt dit niet.

Disclaimer

De tools en infographics van Van Doorne N.V. zijn bedoeld als hulpmiddel. Met het beschikbaar stellen daarvan beoogt Van Doorne N.V. niet een juridisch advies of daaraan gelijk te stellen te geven. Let op: deze fact sheet schetst een algemeen beeld van de procedure voor het verkrijgen van een X in het paspoort voor non-binair personen gebaseerd op de wet en jurisprudentie. Dat laat uiteraard de mogelijkheid voor uitzonderingen, zoals assistentie door een officier van justitie of eventueel mogelijkheden tot verkorting van termijnen onverlet. Aan de uitkomst van de tools of infographics van Van Doorne N.V. kunnen geen rechten worden ontleend en Van Doorne N.V. is niet aansprakelijk voor (de gevolgen van) het gebruik van de tools of infographics. Mocht u vragen hebben over (de uitkomst van) de tools of infographics dan kunt u contact opnemen met Van Doorne N.V. via 020-6789123.